

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

K CZESTOCHOWSKI

Polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

IA DĄBROWSKIEGO.

Cena 3 kop.

Redakcja: Częstochowa Aleja II № 88, telefonu № 50, adres telegraficzny „Dziennik-Częstochowa”.
Wydanie w dni powszednie od godz. 5-ej do 7-ej wieczorem.
W dni niedziele i święta
Rekopisy bez zastrzeżenia nie wracają się.
Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje księg. p.f. J. Nowicki i S-ka.

CENA OGŁOSZENIA:
Za jeden wiersz lub jego miejsce na I-szej stronie 80 k., na IV-iej 10 k.
Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k.
Nadesłane za wiersz 50 kop.
Ogłoszenia drobne po 8 kop. za wyraz

Pos
Miesięcznik — 50
Pracownicy i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje księg. p.f. J. Nowicki i S-ka.

Reprezentantem
„Dziennika Częstochowskiego” na Sossowiec i Zagłębie Dąbrowskie jest
Wacław Badurski
(Sosnowiec, hotel „Warszawski”).

Zarząd tymczasowy
Czest. Tow. Wzajemn. Kred.
dla przemysłu i handlu
podaje do ogólnej wiadomości, że rozpoczęta przyjmowanie zapisów na członków Towarzystwa, oraz wniosków 10 proc. na kapitał obrotowy. — Biuro Zarządu mieści się:
II Aleja dom Lersera № 20.
przy mieszkaniu adwok. W-go Besego i w Warszawie jest codziennie od godz. 10 rano do 8 po południu. 256—80-1

Leokadja M. Grejniec
leczenie, plombowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne bez podniebienia.
I Aleja № 8, dom p. Rygockiej.

Kalendarz Rygo.
D. 30 Października.
Świąta chrześcijańskie: dziś Germans i Serapiona, jutro Symfironiusza.
Świąta słowiańskie: dziś Przebystawa, jutro Godzimir.
Wskazanie słońca o 6 m. 43, zachód o 4 m. 44.
Dzień historyczny: 1702. August II po szejciu Prus staje w Toruniu.—

Częstochowa, 30 października.

Dzisiaj właśnie przypada pierwsza rocznica kiedy ogłoszony został do powszechnej wiadomości Najwyższy Manifest, którego do aktu wykonania uważamy za stosowne ponownie w ten sposób przytoczyć:
„Z Bożej Laski My, Mikołaj Drugi, Cesarz i Samowładca Wschodni, Król Polski, Wielki Książę Finlandzki itd. itd. itd.
„Widomo czynimy wszystkim naszym wiernym poddanyom:
„Niepokoję i rozruchy w stolicach i w wielkich miejscowościach Państwa Naszego wielkim i ciężkim smutkiem przepełniają serca Nasze. Szczególnie Monarchy rosyjskiego nierozważnie wiążane jest ze szczęściem narodu i smutek narodu jest Jego smutkiem. Wskutek rozruchów, jakie obecnie powstały, wyniknęły z głębi rozstrój narodowy i niebezpieczeństwo dla całości i jedności państwa Naszego. Wielki ślub służby Monarszej nakazuje Nam wszystkim siłami rozumu i władzy Naszej dążyć do jaknajrychlejszego uspokojenia tak niebezpiecznego dla państwa zaburzenia. Rozkazujemy odnośnym władzom zarządzenie środków ku usunięciu bezpośrednich przyczyn nieporządku, wyryków i gwałtów, dla obrony spokoju i dążących do spokojnego pełnienia obowiązków, dążących do spokojnego pełnienia obowiązków, celem bliźszego wprowadzenia ogólnych, samonaprawczych przez nas ku uspokojeniu życia pań-

wowego środków, uznaliśmy za niezbędne jednocześnie działalność wyższego rządu.
„Na rząd wkładamy obowiązek wypełnienia niezłomnej woli Naszej:
„1. Należy ludności niezachwiane zasady wolności obywatelskiej, na podstawach rzeczywistej nietykalności osoby, swobody sumienia, słowa, zebrań i związków.
„2. Nie wstrzymując wyznaczonych wyborów do Dumy państwowej powołaj zaraz do udziału w Dumie, w miarę możliwości odpowiedzającej krótkości pozostałego do zwolnienia Dumy terminu, te klasy ludności, które obecnie są zupełnie pozbawione praw wyborczych, pozwalając następnie dalszy rozwój zasady powszechnego prawa wyborczego nowo ustanowionemu porządkowi prawodawczemu, oraz ustanowić jako nienaruszalną regułę, aby żadne prawo nie mogło utracić mocy bez zatwierdzenia Dumy państwowej, a także, aby wybrani przez ludność mieli zapewnioną możliwość rzeczywistego udziału w dozorce nad pewnością działania ustanowionych przez Nas władz.
„3. Wzywamy wszystkich wiernych synów Rosji, aby pamiętali, że ich obowiązkiem względem ojczyzny jest pomódz do przetrwania tego niesłychanego nieporządku i razem z Nami wytyklić wszystkie siły ku przywróceniu spokoju i pokoju na ziemi rodzinnej.
„Dan w Peterhofie, dnia 17 października, roku od Narodzenia Chrystusa 1905. panowania zaś Naszego jedynastego.
„Na oryginalne Własną Jego Cesarzkiej Mości ręką podpisano:
MIKOŁAJ”
Od ogłoszenia powyższego Najwyższego Manifestu dzisiaj właśnie rok minął.

Cisza w Rosji.

W Rosji panuje obecnie „względny spokój” W myśli zasady „post hoc, ergo propter hoc” powierzoną obserwator mógłby przypisać go skuteczności polityki Stojpina. Zasada jednakże jest fałszywa, a owa cisza i spokój, które panują obecnie w Rosji, nie są bynajmniej skutkiem represji rządowych i nie pochodzą ze strachu przed sądami polowymi.
Nie ograniczając się bowiem do samego stwierdzenia takiego lub innego ukształtowania powierzchni zjawisk, lecz wchodząc w ich naturę i analizując całokształt ich przyczyn, widzimy, że cisza i spokój w Rosji są postacią, właściwą pewnemu głębokiemu i niezmiernie ważnemu procesowi różniczkowania elementów społecznych, politycznych i rewolucyjnych. Gdy proces ten się skończy, będzie najważniejszym skutkiem pierwszego już okresu wiążącego się z nim i nadą drugiemu już okresowi piętno spełniły nowe, dotychczas jeszcze nieznanne, stając się ten sposób głównymi czynnikami rozwoju tych wypadków, których sumą nazwie kiedyś dziejopis historią przeobrażenia Rosji.
Na powierzchni życia rosyjskiego nie brak obecnie zjawisk i objawów świadczących, że w jego głębi odbywają się dwa procesy różniczkowania na granicy tych zmian, które dotychczasowe wypadki w samych podstawach tego życia wywołały. Z jednej strony mamy rozkwit

nacjonalistycznego wstecznictwa, zbrojnego w cały arsenał hasel ludożerczo-patriotycznych, klasowo egoistycznych i barbarzyńskich, z drugiej zaś widzimy, jak wszystko, co liberalne, postępowe i lepsze, znika z hałaśliwej widowni codziennego życia, wchodząc także w głąb społeczeństwa.
Hasła, pod którymi rewolucja dokonała najważniejszych swych czynów, tendencja prac rozwiązanej Dumy, użyłnity grunt, na którym, pod ich wpływem i w prostym stosunku zależności od nich, uświadomily się i rozwinęły najrozmaitsze interesa i egoizmy klasowe. Hasła wolności i równouprawnienia obudziło i zmusiło do obrony tych wszystkich którzy, czy to ze względów praktycznych, czy też z powodu przejęcia się ideologią sławianofiską, nienawidzą wolności i święcie wierzą w zlanie się rzek sławiańskich w rosyjskiem morzu. Likwidacja polityki ciasno i szowinizystyczna narodowościowej i rasowej, będąca koniecznym skutkiem zmiany zasad prawnopństwowych, obudziła drzemiące na dnie każdego skupienia narodowościowego najdługożycielsze i najdziksze instynkty, których suma stanowi, z w egoizmem narodowy i oto pojawiły się partie uzbrojone w pewne programy polityczne i dzięki realnemu poparciu rządu, rosnące ciągle w siłę i znaczenie. Miłoby się, ktoby sądził, że to wielkie stroniłowo reakcyjne jest wytworem sztucznym spreparowanym „ad hoc” przez rząd. Nie, ono jest naturalnym produktem wypadków i od dalszego biegu wypadków w zupełności zależnym.
Społeczeństwo rosyjskie nie byłoby społeczeństwem, nie posiadałoby najważniejszych warunków życia i rozwoju, gdyby nie miało w sobie zdolności różniczkowania się, tworzenia tery i antitezy, i stanowiłoby tylko jakąś mgławicę lotną, bezładną i bezsilną, gdyby wykańczając z siebie czynniki postępu, nie przeciwstawiało im równocześnie żywiołów zachowania, zastój i wstecznictwa. Ze zaś konserwatywnym rosyjski nie nabył jeszcze manier i rzutów Torysów angielskich, to już winą nie jego, lecz niskiej kultury całego społeczeństwa, podobnie jak nie jest wyłączną winą liberałów i postępców rosyjskich, że nie odznaczają się spokojem i poprawnością Whigów. Takie, lub inne upostaciowanie różniczkowanych dążeń jest już rzeczą całokształtu i siły kulturalnej narodu, która we Francji n.p. równie dobrze i skutecznie moderuje dzikie zapędy nacjonalistów na prawo, jak nieopatrzny rozmach ultraradykałów, antimilitarystów i t. p. na lewo.
Obok reakcjonistów z interesu, z przekonania i z instynktu, staje osobna grupa reakcjonistów względnych, mianowicie szlachta wielkorojna, której reakcyjność jest tylko aktem samoobrony przeciw tym dążeniom żywiołów liberalnych i postępcowych, które one przewidywały w dziedzinie agrarnej.—Gdyby nie posulat przymusowego wywłaszczenia ziemi, szlachta, która dzisiaj opanowała liberalne do niedawna ziemia, nie miałaby powodu do prowadzenia tak ostrej opozycji przeciw konstytucyjnym dążeniom rządu, jak ją dziś prowadzi.— Obok szlachty widzimy dalej wielką burżazję, kupiectwo, przemysł—słowem, kapitał, który z właściwą sobie ścisłością obliczył, że wolność w stylu rosyjskim przynosi mu więcej szkody, niż pożytku i dlatego coraz wyraźniej przechyla się na stronę reakcji, nie tracąc jednak zdolności i chęci poparcia takiego rządu, któryby umiał i mógł wolność ową ująć w karby, dla kapitału pożądane. Terza towarzyszą się, że wielkobraźniejsza frakcja Związku 30 paździer-

Wydawca: Mikołaj M. Grejniec, drukarnia w Częstochowie, ul. Rygockiej 8.
Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamieniarski
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
Aleja III dom wtęany.

Bazar Krajowy w Krakowie, Poleca na obecny sezon jesienny i zimowy po cenach fabrycznych stałych: (wyroby galicyjskie), Wielki wybór kilimów, matył buczarskich, portjer ręcznie haftowanych i serwet wstążeczny.

